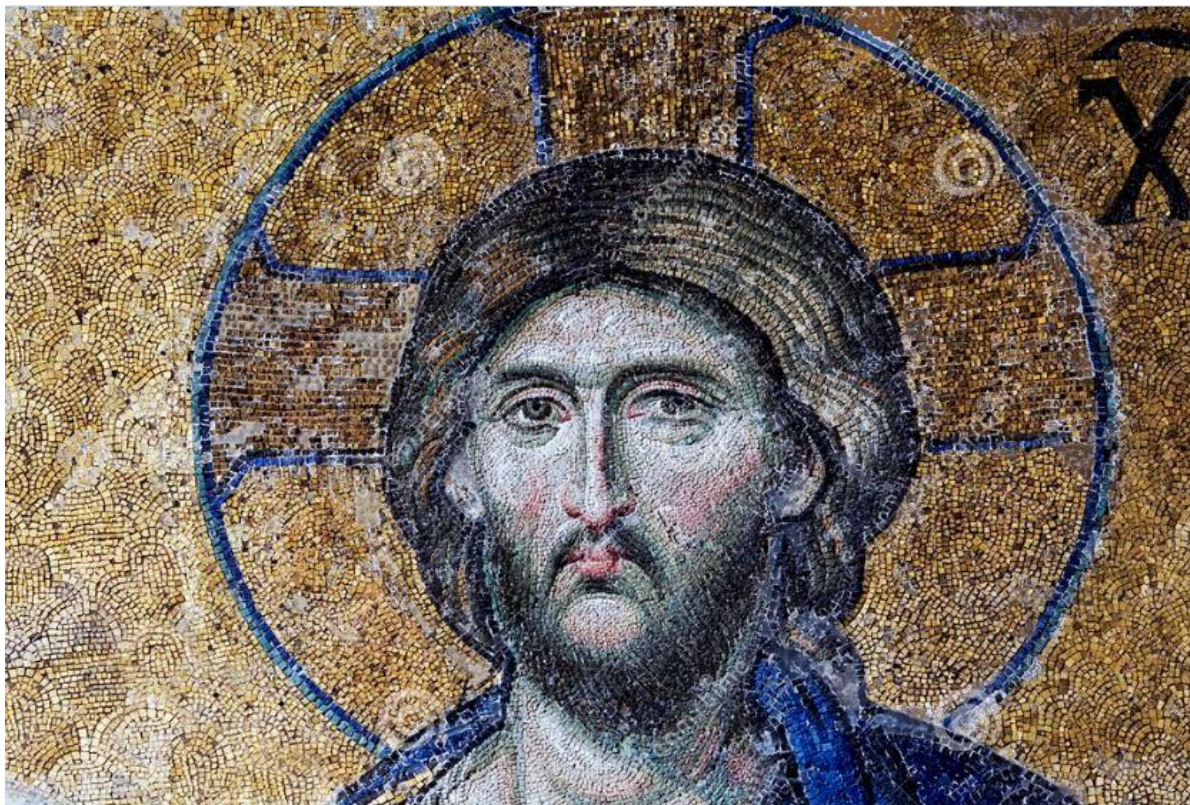

МИСТЕРИЈА СВЕТЕ СОФИЈЕ – Шта све у Агиа Софији ПЛАШИ ТУРКЕ

11. јула 2020.

Мистерија Свете Софије – Од тренутка када је Константинопољ пао под Турке и Мохамед Фатиш (Мехмед Освајач) ушао у Цркву Свете Софије на свом белом коњу, његов поглед је дуго остао прикован за фреску (мозаик) Исуса Христа на куполи.

Христос Пантократор- мозаик, Света Софија, Константинопољ

Тако кажу Турски извори. Ова ненадмашна православна црква постала је епицентар различитих митова и легенди који су кружили међу освајачима изазивајући интензиван осећај страхопоштовања за ово велико достигнуће православља, које је сада окружено са четири турска минарета.

Али током последњих неколико година, извесни догађаји око Свете Софије и посебно око неочекиваног открића Анђела у лето 2008. на куполи, изазвали су међу Турцима јак осећај неизвесности и страха за будућност. У вези с овим, испливале су разне легенде и временом шокирале муслимане и међу њих унеле страх. Наиме, **они се боје да ће црква поново задобити свој православни идентитет и да ће се православље у њој поново обновити**, упркос чињеници да је до 1934. црква коришћена као муслиманска богомоља.

У контексту ових догађаја, 20. јануара, 2012. године, неименоване турске новине су, наводно, објавиле прилично запањујући чланак „**Мистерија Свете Софије**”, преносе домаћи портали. Тај чланак приказује на суптилан начин ову атмосферу страха која је у последње време захватила Турке у вези са скривеним стварима у овој хришћанској светињи и о свим догађајима који ће се десити у будућности.

Први значајан елемент преузет из тог чланка је неописив страх који је откривен код Турака у вези са скривеним крстовима, како симболичким тако и несимболичким крстовима, који су пронађени у унутрашњости ове цркве, а такође су виђени на основи Цркве одозго. Зато Турци изражавају велико страхопоштовање за познати „Крст Апостола Андреја” (Светог Андреја Првозваног). Као што је познато, он је оснивач Цркве у Константинопољу. Како пишу новине, Крст Светог Андреја откривен је на крову цркве урезан дијагонално. То је значајан симбол који не само да није изгубљен током векова Турске окупације, него доминира простором својим симболичним значењем.

Богородица с малим Христом – мозаик, Света Софија, Константинопољ

Поред тога, „Јустинијанов Крст” излуђује Турке.

Легенде такође упућују на врло стари драгуљ који се мистично нашао у Светој Софији а у ствари потиче из Египта и има велику моћ.

Уопштено говорећи, изградња овог „великог православног архитектонског ремек-дела”, по истим турским изворима, заснована на хришћанској симболици крста, ствара осећај страхопоштовања и страха од будућег повратка Свете Софије својим традиционалним становницима, другим речима, грчким православним верницима и ходочасницима.

Али поред крстова, Турци указују на друге мистериозне и за њих застрашујуће ствари које су нађене у унутрашњости цркве. Као што је познато из легенди, пошто је црква претворена у џамију, саграђен је добро познати муслимански „михрамп“. То је муслиманско место за молитву. Налази се на источној страни цркве, у правцу Меке.

Крст Светог Андреја Првозваног

Међутим, велико интересовање, по турским легендама, постоји за оно што је пронађено испред михрампа. Ту је похрањен ковчег од бронзе позлаћен златом. У овом ковчегу, каже легенда, лежи тело краљице Софије. Највероватније је своје име добила према називу цркве – Света Софија.

Ова краљица Софија и њен ковчег су повезани, по Турским легендама, са заповешћу која постоји вековима до данас. Ова заповест налаже да нико не сме да узнемирава ковчег, чак ни да га дотакне. Ако се нешто слично деси, онда ће по легенди то изазвати васкрсавање краљице Софије. Ако дође до тога, онда ће застрашујућа бука уздрмати целу конструкцију цркве, покрећући сеизмичке догађаје који ће уплашити Турке.

Анђео из Свете Софије, Константинопољ

Али то није крај ове легенде о краљици Софији. На основу турских извора, ковчег је заштићен са четири Арханђела који се налазе на куполи цркве. Ови Арханђели, за које Турци верују да постоје, су: Земпраил, Михаил, Исрафил (хришћански Рафаил) и Азраил.

Турци кажу да Земпраил штити византијске царе, Михаил штити цркву од непријатељских напада, док су Земпраил и Исрафил они који објављују догађаје који воде ка непријатељском нападу. Земпраил и Исрафил су анђели који објављују детаље из ратних подухвата Византијских царева. И ова четири Арханђела су додељена после пада Цариграда да штите ковчег краљице Софије од опасности од неког безбожника који би могао да покуша да га отвори и доведе до Другог Христовог Доласка.

Још једна важна легенда која се односи на муслимане је легенда о „скривеном Патријарху“ која је слична грчкој легенди о „бесмртном цару“ (Константину Драгашу) који ће се једног дана вратити кроз Златну капију на цариградским зидинама и повратити славу Константинопоља.

Као што је описано у турској традицији, на јужној страни цркве је узан пролаз. Овај пролаз води у врло стари централни део покривен мистериозним вратима која се у легенди помињу као „Затворена врата“.

По Турским изворима, када је Мохамед Фатиш ушао у Константинопољ, последњи грчки православни Патријарх и цела његова пратња, ушли су кроз та врата која су се за њима затворила. Од тог тренутка ови људи су нестали док су врата остала херметички затворена и нико се никада није усудио да их отвори. Сваке године за време православне Васкршње службе, кажу турске новине, црвена јаја се појављују испред ових врата.

Легенда се завршава пророчанством које плаши Турке, а које каже да када се врата отворе у цркви ће се поново чути певање православних хришћана. То је разлог зашто су Турци уплашени и стално размишљају о отварању ових тајанствених врата.

Турске новине извештавају о мистериозном подземном тунелу који постоји у централном делу унутрашњости Цркве.

Како пишу новине, постоје двострука врата која воде у велики тунел.

Овај тунел, према писању турских новина, води у Принконисо (Принцезино острво) и кроз до острва Проти.

Мистерија за Турке је како је овај тунел направљен и какву улогу је играо у дугој историји Цркве.

Још једна мистерија за Турке је отисак ђона велике животиње, можда слона, који је пронађен на југозападном делу куполе.

И овде се наводи да је то у вези са неким есхатолошким причама. По Турцима, овај отисак је од коња Мехмеда Освајача.

Али питање је како је коњ могао да стане на место које је тако високо на куполи?

Олтарска апсида Свете Софије, Константинопољ

На спрату, Света Софија

Посебни значај се придаје мозаику који показује познате византијске царе, као нпр. **Јована Комнина са Исусом Христом и цара Константина Мономаха са царицом Зои.** Сви ови цртежи изазивају изузетно страхопоштовање према грчкој православној Великој цркви и унутрашњој снази која избија из ових мозаика. Они су створили различите легенде о њиховом есхатолошком симболизму.

Ови симболи су повезани са турским страховима од поновног успостављања владавине Светог Источног Римског Царства са благословом Исуса Христа.

Према: [Mysterious Hagia Sophia frightens Turks](#)

Приредио: *Хронограф*